

Ussikogumikud maasikamarjal

REPRO

Juba kolm aastat tagasi ilmusid minu maasikatele valged 1–1,5 cm pikkused tõugud. Nad paiknevad alumistel marjadel, eriti neil, mis on kokkupuutes maapinnaga. Söödikud esinevad kogumitena nii maasika sees kui ka välispiinal. Olen kasutanud tõrjeks Fastacit, kuid edutult. Olen pritsinud sügisel pärast koristust ja kevadel enne õitsemist. Kirjanduse põhjal pole jõudnud teadmisele, mis kahjuriga on tegemist ja kuidas teda hävitada. Tänavu hävis kolmandik saagist.

Vastab

KADRIN LINNA

Maasikale ilmuvad puntrana tuhatjalgsed, kes söövad valminud marju öösiti. See valkjaskollane või kollakas-hall ussikuljuline kehaga loom on täpiktuhatjalg (*Blianiulus guttulatus*). Kuid maasikatel ja puult mahalangenud puuviljadelt võib leida ka läikiva kehaga mustjaspruuni elukat – harilikku tuhatjalga (*Cylindroiulus teutonicus*). Enamasti hävitavad nad korraga ühe marja või söövad selle auklikuks. Veidi vigastatud mari aga läheb kergesti mädanema.

Peamiselt eelistavad kuivamise suhtes tundlikud tuhatjalad elada niiskes metsakõdus, toitudes lagunevast taimsest ainest. Hästi meeldivad neile enam kaltsiumi sisaldavad puude lehed, mis tugevdavad selga katvat koorikut. Märjal suvel esineb neid massiliselt huumusrikkas mullas, kompostihunnikus ja sõnnikuga väetatud aia- ja põlumaal, samuti kivide või maapinnal vedeleivate lauajuppide all ning pehkinud kändudes. Vahel on neid leida ka muldpõrandaga keldrist, kui ruumi pole pärast talvevarude äratarvitamist korralikult puhasta-

tud. Tuhatjalad liiguvad ja on aktiivsed öösiti, kui õhk on jahedam ning keskkonna niiskus kõrgem.

Varjatud eluviisiga tuhatjalgsed munevad pinnasesse ning nende arengutsükkel kestab valdavalt kolm aastat. Noorel isendil on vaid 7 kehalüli ja 3–4 paari jalgu. Elu jooksul lülide arv kasvab kuni 60ni ja jalgu võib olla 90 paari. Tuhatjala enamik kehalülisid on paariti kokku kasvanud ja neil on kaks väikest jalapaari, ainult esimestel kehalülidel on 1 paar jalgu. Varitseva ohu korral keerab ta end rõngasse, nii et jalad ja pea jäävad seljakilpide alla. Silinderja 2 cm pikkuse keha ja tugeva koorikuga kaitserüü tõttu on tuhatjalal ka rahvasuus levinud nimetus – rauduss. Koorik kaitseb nii niiskuskao kui ka vaenlaste eest. Kuigi neil on seljakilbi küljel veel mürginäärmed, ei kaitse see täielikult röövlomade eest. Tuhatjalad langevad kuldnokkade ja teiste lindude, konnade ning väikeste imetajate saagiks.

Kõdutoidulised tuhatjalad osalevad innukalt mullatekkeprotses-

sis. Kuival perioodil kaevuvad nad pinnasesse, kus end paremini tunnevad.

Ent meil aiakahjurina levinud täpiktuhatjalg võib süüa ka elusate taimede juuri ja põua ajal otsida mahlaseid vilju (maasikat, sibulat, salatit, kurki jt).

Kahjuritest aitab vabaneda nende järjekindel ärakorjamine. Selleks asetage peenarde veerde poolikud, seest tühjaks õonestatud kartulid või porgandid. Öösel neisse kogunenud puntraid on hommikul kerge hävitada. Kogunemiskohti võite tekitada ka pehkima hakanud lauajuppide paigutamise ja peenramaale. Teades tuhatjalgade eluviisi, saate aru, et keemiline tõrje pole kuigi tõhus.

Küll saab nende arvukust piirata, kui koristate peenramaalt ära kõik kõdunevad taimejätmed, ei lase taimerühmi ülearu tihedaks kasvada, kuna see takistab õhu liikumist, ning kuivendate või täidate aia madalamad liigniiskuse all kannatavad osad.